

Αρ. Πρωτ.: 71/2022

Προς: κ. Κώστα Σκρέκα, Υπουργό Περιβάλλοντος & Ενέργειας
κ. Νικόλαο Ταγαρά, Υφυπουργό Χωροταξίας και Αστικού Περιβάλλοντος
κ. Γιώργο Αμυρά, Υφυπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας

23 Ιουνίου 2022

Θέμα: Ο θαλάσσιος χωροταξικός σχεδιασμός αποτελεί επείγουσα προτεραιότητα ώστε η ΕΕ να επιτύχει τους στόχους που έχει θέσει για τη βιοποικιλότητα και το κλίμα

Αξιότιμοι κύριοι Υπουργοί,

Απευθυνόμαστε σε εσάς σχετικά με την επείγουσα ανάγκη εκπόνησης και εφαρμογής του θαλάσσιου χωροταξικού σχεδιασμού (ΘΧΣ), ο οποίος θα συμβάλει καθοριστικά στην υλοποίηση τόσο του σχεδίου REPowerEU όσο και των ελληνικών δεσμεύσεων για τη διαφύλαξη της βιοποικιλότητας στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας. Υποστηρίζουμε σθεναρά την επιτάχυνση της ανάπτυξης εγκαταστάσεων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (ΑΠΕ) ως μέρος της ανταπόκρισης της ΕΕ στον πόλεμο της Ουκρανίας αλλά και για την τήρηση των δεσμεύσεων της ΕΕ για το κλίμα και την εν γένει απεξάρτηση από τα ορυκτά καύσιμα.

Ταυτόχρονα, είναι σημαντικό μια τέτοια εξέλιξη να συμβαδίζει με την προστασία της φύσης. Από την άποψη αυτή, εκφράζουμε την έντονη ανησυχία μας για την έλλειψη θαλάσσιων χωροταξικών σχεδίων στη χώρα μας, τα οποία αποτελούν απαραίτητο μέσο για τη διασφάλιση της φιλικής προς τη φύση ανάπτυξης των υπεράκτιων εγκαταστάσεων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και της καλής περιβαλλοντικής κατάστασης της Μεσογείου μέσα από την προστασία και την αποκατάσταση των θαλάσσιων οικοσυστημάτων.

Με το σχέδιο REPowerEU προτείνεται η τροποποίηση της οδηγίας για τις ΑΠΕ (RED, 2009/28/ΕΚ), εισάγοντας την υποχρέωση των κρατών μελών να ορίσουν περιοχές καταλληλότητας για εγκαταστάσεις ανανεώσιμων πηγών ενέργειας εντός δύο ετών από την έγκριση της. Στη θάλασσα, ο χαρακτηρισμός αυτών των περιοχών πρέπει να είναι εναρμονισμένος με τις προβλέψεις της οδηγίας για τον ΘΧΣ (MSPD, 2014/89/ΕΕ) και, συγκεκριμένα, με την υποχρέωση των κρατών μελών να θεσπίσουν σχέδια για τις θαλάσσιες δραστηριότητες που να βασίζονται στην οικοσυστημική προσέγγιση και να λαμβάνουν υπόψη τους την ικανότητα των θαλασσών να ανταποκρίνονται στις σωρευτικές ανθρώπινες πιέσεις.

Ήδη η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει κινήσει διαδικασία επί παραβάσει κατά της Ελλάδας, καθώς παρήλθε η προθεσμία της 31ης Μαρτίου 2021 για θεσμοθέτηση θαλάσσιων χωροταξικών σχεδίων. Η μη ολοκλήρωση του ΘΧΣ υποσκάπτει την ανάπτυξη της βιώσιμης γαλάζιας οικονομίας στη Μεσόγειο, από την οποία εξαρτάται η ευημερία 150 εκατ. ανθρώπων, θέτοντας επίσης σε κίνδυνο την οικονομία και την επισιτιστική ασφάλεια της περιοχής.

Επιθυμώντας να συμβάλουμε εποικοδομητικά και να υποστηρίξουμε τα σημαντικά βήματα που πρέπει επείγοντως να γίνουν, θα θέλαμε να επισημάνουμε τα παρακάτω εξόχως σημαντικά ζητήματα:

- 1. Η χωροθέτηση των υπεράκτιων εγκαταστάσεων ΑΠΕ θα πρέπει να γίνει μέσω του θαλάσσιου χωροταξικού σχεδιασμού με βάση την οικοσυστημική προσέγγιση και με μακροχρόνια προοπτική.** Ο καθορισμός ζωνών για την εκμετάλλευση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στη θάλασσα δεν μπορεί να αφεθεί στην τύχη – ο χωρικός προσδιορισμός των δραστηριοτήτων προϋποθέτει τη συνεκτική στρατηγική περιβαλλοντική εκτίμηση (οδηγία 2001/42/ΕΚ) που λαμβάνει υπόψη όλους τους θαλάσσιους τομείς και εξυπηρετεί την ιεραρχία μετριασμού (δηλαδή αποφυγή, ελαχιστοποίηση, αποκατάσταση των επιπτώσεων).
- 2. Εναρμόνιση του ΘΧΣ με τη Στρατηγική της ΕΕ για τη Βιοποικιλότητα έως το 2030 και την περιβαλλοντική νομοθεσία της ΕΕ, όπως την υπό διαμόρφωση νομοθετική πρόταση της ΕΕ για την αποκατάσταση της φύσης.** Η Στρατηγική για τη Βιοποικιλότητα αποτελεί βασικό σκέλος της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας και απαιτεί από όλα τα κράτη μέλη να λάβουν τα απαραίτητα νομικά μέτρα για την προστασία τουλάχιστον του 30% του θαλάσσιου χώρου, με τουλάχιστον το 10% του χώρου αυτού να υπόκειται σε καθεστώς «αυστηρής προστασίας». Είναι κεφαλαιώδους σημασίας οι δεσμεύσεις και οι απαιτήσεις της Στρατηγικής της ΕΕ για τη Βιοποικιλότητα και της νομοθεσίας της ΕΕ για τη φύση να ενσωματωθούν στα θαλάσσια χωροταξικά σχέδια των κρατών μελών, συμπεριλαμβανομένων των αντικειμενικών και απαραίτητων μέτρων για την επίτευξη καλής περιβαλλοντικής κατάστασης, όπως ορίζεται στην Οδηγία Πλαίσιο για τη Θαλάσσια Στρατηγική.
- 3. Η διαβούλευση με τους πολίτες και την κοινωνία των πολιτών δεν μπορεί να παραγνωριστεί.** Η συμμετοχή των ενδιαφερομένων αποτελεί κομβικής σημασίας στοιχείο για τη διαμόρφωση του ΘΧΣ στο πλαίσιο της περιβαλλοντικής δημοκρατίας. Η διαδικασία συμμετοχής θα πρέπει να είναι διαφανής και να αφορά σε όλες τις φάσεις κατάρτισης και εφαρμογής του ΘΧΣ. Η ισχυρή και έγκαιρη συμπερίληψη της κοινωνίας των πολιτών θα συμβάλει στον μετριασμό των συγκρούσεων μεταξύ οικονομικών δραστηριοτήτων και προστασίας της φύσης που, με τη σειρά του, θα ενισχύσει την κοινωνική αποδοχή των εγκαταστάσεων ΑΠΕ και θα αναδείξει τα κοινωνικά, οικονομικά και πολιτισμικά οφέλη για τις παράκτιες κοινότητες.

Σας καλούμε να μην καθυστερήσετε άλλο τη διαδικασία του θαλάσσιου χωροταξικού σχεδιασμού, μέσα από την οποία καλείστε ουσιαστικά να διασφαλίσετε ότι η εφαρμογή του σχεδίου REPowerEU θα εναρμονίζεται με τον βιώσιμο σχεδιασμό των θαλάσσιων δραστηριοτήτων, συμπεριλαμβανομένης της προστασίας και της αποκατάστασης της φύσης.

Αναμένουμε τις άμεσες ενέργειές σας και παραμένουμε ευχαρίστως στη διάθεσή σας για κάθε διευκρίνιση και συζήτηση.

Με εκτίμηση,

Δημήτρης Καραβέλλας
Γενικός Διευθυντής WWF Ελλάς